

TÜRKİYE YÜKSEK İHTİSAS HASTANESİ DİYET POLİKLİNİĞİNE BİR YIL İÇİNDE BAŞVURAN HASTALARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Uzm. Dyt. Semra Öztürk AKEL*

Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi Diyet Polikliniğine 1987-1988 yılları arasında bir yıl boyunca başvuran hastaların yaş, cinsiyet ve meslek gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Görülme sıklığına göre hastalıklar; ülser, kalp-damar hastalığı, diyabet ve kronik böbrek yetmezliği olarak sıralanmaktadır. Hastalıkların orta yaş grubunda daha çok görüldüğü ve polikliniğe gelen erkek hastaların kadın hastalara kıyasla daha fazla olduğu saptanmıştır.

GİRİŞ

Teknolojik gelişmeler, hızlı kentleşme olguları v.b. değişikliklerin oluşturduğu stres, yetersiz ve dengesiz beslenme sayıltıları pek çok hastalıkların her cins ve yaş grubunda ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu nedenle de hastaneye başvuran hasta sayıları da her geçen gün artmaktadır. Beslenme, insan sağlığının korunmasında çok önemli bir etkidir. Hastalık durumunda da hastalığın tedavisinde en az ilaç kadar önem taşıyan çok çeşitli diyetler vardır. Çalışmamız, bir yıl boyunca hastanemiz polikliniğinde kullanılan diyetleri saptamak amacıyla planlanıp yürütülmüştür.

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE ARAÇLARI

Bu çalışmada 1987-1988 yılları arasında Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi Diyet Polikliniğine başvuran 4149 hastanın yaş, cins, meslek ve hastalıklarına göre dağılımları incelenmiştir.

(*) Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi Poliklinik Diyetisyeni.

BULGULAR VE TARTIŞMA**Tablo 1: Hastaların Cinsiyete Göre Dağılımı**

Cins	Sayı	%
Kadın	1857	44.7
Erkek	2292	55.3
Toplam	4149	100.0

Polikliniğe gelen hastaların % 44.7'sinin (1857) kadın, % 55.3'ünün (2292) ise erkek olduğu gözlenmiştir.

Hacettepe Üniversitesi Büyük Hasta Servisi diyet polikliniğininde 1982 - 1983 yılları arasında yapılan bir çalışmada ise hastaların % 59'unun (2950) kadın, % 41.0'inin (2050) erkek olduğu bulunmuştur (2).

Numune Hastanesi diyet polikliniğinde 1984 - 1985 yılları içinde yapılan benzer bir çalışmada da hastaların % 56.0'sinin (1444) kadın, % 44.0'ünün (1123) erkek olduğu bulunmuştur (1).

Bizim çalışmamızda kadın hastaların oranının erkek hastalara oranla daha az olduğu ve diğer iki çalışmaya göre de kadın hasta oranının giderek azaldığı gözlenmiştir.

Tablo 2: Hastaların Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	Sayı	%
< 20	106	2.5
20 - 29	452	10.8
30 - 39	916	22.1
40 - 49	916	22.1
50 - 59	1053	25.4
60 - 69	514	12.4
70 - 79	165	3.9
80 >	27	0.8
Toplam	4149	100.0

Hastaların çoğunluğunun orta yaş grubunda (30 - 49) olduğu saptanmıştır. Bu bulgu Numune Hastanesinde yapılan benzer bir çalışmaya da uygunluk göstermektedir (1). Bu sonucun bireyin yaşam streslerinden ve bunları etkileyen etmenlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo : 3 Hastaların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek	Sayı	%
Ev hanımı	1212	29.2
Memur	874	21.0
İşçi	155	3.7
Serbest	332	8.0
Çiftçi	97	2.3
Emekli	496	11.9
Öğrenci	42	1.0
Çalışmıyor (Erkek)	941	22.9
Toplam	4149	100.0

Hastaların büyük çoğunluğunun % 29.2'sinin (2112) ev hanımı olduğu, ikinci sırayı çalışmayan erkek hastaların aldığı % 22.9 (941), üçüncü sırayı ise memurların aldığı % 21.0 (874) saptanmıştır.

Bizim çalışmamızda olduğu gibi Hacettepe Üniversitesi Hastanesi Diyet Polikliniğinde yapılan benzer iki çalışmada ev hanımları (% 38.2) ile ilk sırayı almaktadır (1, 2).

Çalışmamızda ev hanımları oranının diğer çalışmalara oranla giderek azaldığı gözlenmiştir. Ev hanımlarının oldukça yüksek oranda görülmesinin nedenleri arasında stres, ev işlerinin yorucu olması, sorumlulukların daha çok olması, ve ekonomik zorluklardan ileri geldiği düşünülmektedir. Yine ev hanımlarının çay saatlerinin enerjiden zengin yiyeceklerle yoğun olmasının da hastalık için zemin hazırladığı görülmektedir.

Hastalıkların görülme sıklığı incelendiğinde en fazla görülen hastalığın % 29.6 oranıyla ülser olduğu gözlenmiştir (Tablo 4). Hacettepe Üniversitesi Hastanesi Diyet Polikliniğinde hemen hemen aynı nitelikte iki ayrı çalışma yapılmıştır. İlk çalışma 1972 - 1973 yılları arasında yapılmış olup, sonucunda ülserin % 43.7 ile ilk sırayı aldığı bulunmuştur (3).

1982 - 1983 yılları arasında yapılan yine benzer bir araştırmada da ülser % 41.4 ile birinci sırayı almıştır (2). Görüldüğü gibi on yıl ara ile yapılan her iki çalışmada da ülser ilk sırayı almaktadır. Ancak bu çalışmada da görüldüğü gibi hastalığın görülme oranı giderek azalmaktadır.

Tablo 4 : Hastaların Hastalıklarına Göre Dağılımı

Hastalıklar	Sayı	%
Ülser	1228	29.6
Kalp - Damar	950	22.9
Diabet	500	12.1
K.C hastalığı	138	3.4
Sp. Kolon	457	11.0
Böbrek Hastalığı	306	7.4
Ülseratif Kolit	36	0.9
Gut	19	0.4
Tuzsuz	226	6.0
Damping Sendromu	8	0.1
Glutensiz	15	0.4
Diyare	31	0.8
Giovenetti	2	—
Akalazya	2	—
Ülser - Gut	2	—
Ülser - Kalp Damar	26	0.6
Ülser - Rejim	152	3.7
Ülser - Böbrek Hast.	1	—
Ülser - Safra Kesesi	2	—
Diabet - Böbrek	9	0.2
Diabet - Safra Kesesi	6	0.1
Diabet - Gut	2	—
Diabet - K.C Hast.	1	—
Kalp - Böbrek	4	—
Kalp - Sp. Kolon	4	—
Kalp - Gut	8	0.1
Kalp - Safra Kesesi	6	0.1
Kalp - K.C Hast.	2	—
Rejim - Sp. Kolon	6	0.1
Toplam	4149	100.0

Ankara Numune Hastanesi Diyet Polikliniğinde 1984 - 1985 yılları arasında yapılan yine benzer bir araştırmada da diabetten sonra ilk sırayı % 27.7 ile ülserin aldığı gözlenmiştir (1).

İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Diyet Polikliniğinde 1983 - 1986 yılları arasında yapılan başka bir araştırmada da ilk sırayı obezite, ikinci sırayı diabet üçüncü sırayı ise ülserin (% 22.6) aldığı gözlenmiştir (4).

Araştırmamızda ülserden sonra ikinci sırayı kalp - damar hastalığı (% 22.9) üçüncü sırayı ise (% 12.1) diabetin aldığı bulunmuş-

tur. Tablo 4 de görüldüğü gibi polikliniğe başvuran hastalara uygulanan diğer diyetlerde verilmiştir. Bu diyetler arasında özellikle spastik kolon (% 11.0), böbrek hastalıkları (% 7.4) ve karaciğer hastalıklarında (% 3.4) kullanılan diyetlerin yaygınlığı dikkat çekmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmadaki verilere dayanarak çocukluk çağında başlayan yanlış beslenme alışkanlıkları ile ileri yaşlarda oluşabilen özellikle şişmanlık, diabet, kalp - damar hastalıkları ve bunlara bağlı olarak gelişen hastalıklar ve diğer hastalıkların önemszenmeyecek düzeyde olduğu söylenebilir. Toplumumuzda görülen hastalıkları yok etmek veya en az düzeye indirmek için küçük yaşlardan itibaren yeterli ve dengeli beslenme alışkanlıklarının kazandırılması gerekmektedir. Bu konuya gereken önem verilmeli ve eğitimler yoğunlaştırılmalıdır.

SUMMARY

NUTRITIONAL STUDY AT THE DEPARTMENT OF NUTRITION AND DIETETICS OF THE TÜRKİYE YÜKSEK İHTİSAS HOSPİTAL

Öztürk Akel, S.

In this study, 4149 adult men and women who applied the out patient clinic for dietary treatment at Turkish High Specialty (Yüksek İhtisas) Hospital, were examined. The study was conducted between 1987 - 1988 over one year to find out the incidence and the distribution of their diseases with respect to their age, sex, and occupation. From the results of the study, it was concluded that the most common diseases were ulcer, coronary heart diseases, diabetes and kidney diseases respectively. Diseases were widespread among middle age and female patient more than male patient.

KAYNAKLAR

- 1 -- Bilgen, J. : Ankara Numune Hastanesi Polikliniğine Bir Yıl İçinde Başvuran Hastaların Demografik Özellikleri, Diabet Yıllığı, 5 : 204 - 208 1988.

- 2 — Ulucanlar, H. : Hacettepe Üniversitesi Hastanesi Büyük Hasta Servisindeki Diyet Polikliniğine bir Yıl Süresince Başvuran Hastaların Demografik Özellikleri. Beslenme ve Diyet Dergisi, 13 : 101, 1984.
- 3 — Şahlan, V. : Hacettepe Üniversitesi Hastanelerine Özel Diyet Almak İçin Başvuran Hastaların Durumu. Beslenme ve Diyet Dergisi, 2 : 148, 1973.
- 4 — Koç, Z. : İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Diyet Polikliniğine Başvuran Hastaların Demografik Özellikleri, Diabet Yıllığı, 5 : 197-203, 1988.